

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๐/๒๕๔๘

วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๘

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีคำร้องลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ ข้าราชการการเมือง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ โดยมีข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ดังนี้

๑. นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ ผู้ถูกร้อง ได้รับแต่งตั้งเป็นข้าราชการการเมือง ตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ตั้งแต่วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๕ และพ้นจากตำแหน่งวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญประกาศใช้และถือว่าเป็นวันเข้ารับตำแหน่ง ผู้ถูกร้องจึงต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง วันพ้นจากตำแหน่ง และวันพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนและคู่สมรส (นางนวลเพ็ญ ภัทรเลาหะ) กรณีเข้ารับตำแหน่งต่อสำนักงาน ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ว่า ผู้ถูกร้องมีทรัพย์สิน ๒๐๑ ล้านบาท ไม่มีหนี้สิน ส่วนคู่สมรสไม่มีทรัพย์สินและไม่มีหนี้สิน ต่อมาผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินกรณีพ้นจากตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๓ โดยมีรายละเอียดของทรัพย์สินแต่ละรายการเป็นเช่นเดียวกับรายการทรัพย์สินกรณีเข้ารับตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา แตกต่างกันเพียงจำนวนเงินฝากใน ๓ บัญชีเงินฝากของผู้ถูกร้องเพิ่มขึ้นประมาณ ๓ ล้านบาท

๓. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวแล้ว ตรวจสอบว่ารายการทรัพย์สิน ๓ รายการ ผู้ถูกร้องมิได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้ในกรณีเข้ารับตำแหน่ง ซึ่งแสดงรายการทรัพย์สินที่มีอยู่ในวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และกรณีพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งแสดงรายการทรัพย์สินที่มีอยู่ในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ คือ

(๑) บัญชีเงินฝากของผู้ถูกร้อง ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบว่ามีอยู่ในวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ แต่ผู้ถูกร้องมิได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จำนวน ๒๑ บัญชี และจำนวน ๑๕ บัญชี รวมเป็นเงิน ๖๕๘,๗๓๕,๑๗๖.๐๖ บาท และ ๓๒๐,๑๔๕,๘๑๘.๒๐ บาท ตามลำดับ

(๒) บัญชีเงินฝากของนางนวลเพ็ญ ภัทรเลาะห์ คู่สมรสของผู้ถูกร้องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบว่ามีอยู่ในวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ แต่ผู้ถูกร้องมิได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน จำนวน ๔ บัญชี รวมเป็นเงิน ๑,๑๕๔,๔๓๕.๘๔ บาท และ ๕๓๕,๑๔๐.๕๒ บาท ตามลำดับ

(๓) รายการที่ดินของผู้ถูกร้อง ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบว่ามีอยู่ในวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ แต่ผู้ถูกร้องมิได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จำนวน ๑๗ แปลง รวมราคาประเมินของกรมที่ดิน ๑๘๖,๐๘๖,๒๐๐ บาท และ ๑๕๕,๑๕๒,๑๐๐ บาท ตามลำดับ

๔. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๔๕/๒๕๔๖ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๖ มีมติด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ ๘ เสียงว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ ผู้ถูกร้อง ได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ สรุปว่า การที่ผู้ถูกร้องมิได้แสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ผู้ถูกร้องยอมรับว่าจะไม่รอบคอบในการดำเนินการให้เจ้าหน้าที่กรอกบัญชี แต่ผู้ถูกร้องไม่มีเจตนาที่จะแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงแต่อย่างใด เพราะเมื่อผู้ถูกร้องพบว่าบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินบกพร่อง ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการแก้ไขโดยหลังจากที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษา

ประธานวุฒิสภาใกล้จะครบ ๑ ปี ผู้ถูกร้องได้รับแจ้งจากผู้คุ้นเคยว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินอีกครั้งหนึ่ง ผู้ถูกร้องได้นำสำเนาบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้เคยยื่นไว้ทั้งสองครั้งมาตรวจสอบเพื่อเตรียมการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจึงพบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องที่ยื่นไว้ต่อผู้ร้องมีความบกพร่องไม่สมบูรณ์และมีได้แจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินของภรรยาด้วย ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เพิ่มเติมต่อผู้ร้องอีก ๒ ครั้ง ดังนี้

ในวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๔ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องเพิ่มเติมดังนี้

(๑) เงินฝากธนาคารพาณิชย์ รวม ๒๓ บัญชี เป็นเงิน ๑,๐๕๐,๑๘๗,๓๘๑.๕๘ บาท

(๒) ที่ดินรวม ๔๘ แปลง ราคาประมาณ ๓๕,๖๔๕,๑๗๐ บาท

(๓) หลักทรัพย์และเงินลงทุนอื่น (หุ้นที่ถือในบริษัท ลำลูกกา รีสอร์ท จำกัด และบริษัท ลำลูกกาแลนด์ จำกัด รวมจำนวน ๑๕๐,๐๐๐ หุ้น) มูลค่าประมาณ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

รวมทรัพย์สินราคาประมาณ ๑,๑๒๗,๗๖๖,๕๕๑.๕๘ บาท

ต่อมา วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๔ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติม ครั้งที่ ๒ ดังนี้

ทรัพย์สินของผู้ถูกร้อง (เพิ่มเติม)

(๑) เงินฝากธนาคารพาณิชย์ รวม ๑๓ บัญชี เป็นเงิน ๖๓,๗๒๕,๐๔๗.๖๕ บาท

(๒) เงินฝากธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่นในรูปบัตรเงินฝาก รวม ๓ บัญชี เป็นเงิน ๑๗๒,๗๐๕,๑๐๒.๗๖ บาท

(๓) หลักทรัพย์และเงินลงทุนอื่น (หุ้นที่ถือในบริษัทจำกัด รวม ๑๓ บริษัท) มูลค่าประมาณ ๖๓๖,๖๖๐,๐๐๐ บาท

(๔) เงินกู้ให้ยืมตามสัญญาจำนองที่ดิน ๕ สัญญา เป็นเงิน ๓๗,๓๐๘,๐๕๐.๘๒ บาท

(๕) ที่ดินตั้งอยู่ที่อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ รวม ๔๕๑ แปลง รวมราคาประมาณ ๕๓,๒๕๘,๐๐๐ บาท

(๖) โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง ราคาประมาณ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

รวมทรัพย์สินราคาประมาณ ๑,๐๐๕,๑๕๖,๒๐๑.๒๗ บาท

ทรัพย์สินของภรรยา (นางนวลเพ็ญ ภัทรเลาหะ)

- (๑) เงินฝากธนาคารพาณิชย์ รวม ๕ บัญชี เป็นเงิน ๓,๓๘๒,๓๔๔.๖๕ บาท
  - (๒) หลักทรัพย์และเงินลงทุนอื่น (หุ้นที่ถือในบริษัทจำกัด รวม ๓ บริษัท) มูลค่าประมาณ ๖๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท
  - (๓) ที่ดินรวม ๔ แปลง ราคาประมาณ ๔,๖๐๐,๐๐๐ บาท
  - (๔) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลยี่ห้อโตโยต้า โคโรลล่า ๑ คัน ราคาประมาณ ๗๒๐,๐๐๐ บาท
- รวมทรัพย์สินประมาณ ๗๔,๒๐๒,๓๔๔.๖๕ บาท

ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมทั้งสองครั้งดังกล่าวจากการตรวจพบของตนเอง และเป็นการยื่นเพิ่มเติมก่อนที่ผู้ร้องจะมีหนังสือเรียกผู้ถูกร้องไปสอบสวนเป็นเวลาถึงเกือบ ๕ เดือน (ผู้ร้องมีหนังสือเชิญผู้ถูกร้องไปให้ถ้อยคำครั้งแรกลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ และ ผู้ถูกร้องได้ไปให้ถ้อยคำเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๕) เมื่อครบกำหนดเวลา ๑ ปี นับแต่วันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องและภรรยาเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๔ โดยได้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้เคยยื่นไว้กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งที่ยื่นเพิ่มเติมสองครั้ง คือ

ทรัพย์สินของผู้ถูกร้อง

- (๑) เงินฝากธนาคารพาณิชย์ รวม ๓๕ บัญชี เป็นเงินประมาณ ๑,๒๒๘ ล้านบาท
  - (๒) เงินฝากธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่นในรูปบัตรเงินฝาก รวม ๓ บัญชี เป็นเงิน ๑๗๓ ล้านบาท
  - (๓) หลักทรัพย์และเงินลงทุนอื่น มูลค่าประมาณ ๖๓๗ ล้านบาท
  - (๔) เงินให้กู้ยืมประมาณ ๓๗ ล้านบาท
  - (๕) ที่ดินรวม ๕๒๕ แปลง ราคาประมาณ ๒๒๐ ล้านบาท
  - (๖) โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างเป็นบ้านพักอาศัย ๑ หลัง และสิ่งปลูกสร้างอื่น ๓ หลัง
- ราคาประมาณ ๑๒.๕ ล้านบาท

รวมทรัพย์สินราคาประมาณ ๒,๓๐๗.๕ ล้านบาท

ทรัพย์สินของภรรยา (นางนวลเพ็ญ ภัทรเลาหะ)

- (๑) เงินฝากธนาคารพาณิชย์รวม ๕ บัญชี เป็นเงิน ๓,๓๘๒,๓๔๔.๖๕ บาท
- (๒) หลักทรัพย์และเงินลงทุนอื่น มูลค่าประมาณ ๖๕,๕๐๐,๐๐๐ บาท

(๓) ที่ดินรวม ๔ แปลง ราคาประมาณ ๔,๖๐๐,๐๐๐ บาท

(๔) ยานพาหนะ ๑ คัน ราคาประมาณ ๗๒๐,๐๐๐ บาท

รวมทรัพย์สินราคาประมาณ ๗๔,๒๐๒,๗๔๔.๖๕ บาท

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

“มาตรา ๒๕๑ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

ฯลฯ

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

ฯลฯ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย

มาตรา ๒๕๒ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรณเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรณพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

มาตรา ๒๕๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกระทำความผิดแล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๑ล๑

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี

๑ล๑

(๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

๑ล๑

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และทรัพย์สินที่มีได้อยู่ในความครอบครองของผู้อื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่ง ตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ

มาตรา ๓๓ การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรณการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรณการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่มีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้วให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๖๑ ตำแหน่งข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองมีดังนี้

๑๓๑

(๓) ที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา

๑๓๑

มาตรา ๖๔ ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองออกจากตำแหน่งเมื่อ

๑๓๑

(๓) สำหรับข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามมาตรา ๖๑ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ผู้แต่งตั้งสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง หรือผู้แต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งหรือเมื่อรัฐสภาสิ้นอายุหรือถูกยุบ

๑๓๑

พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภาด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริง

ที่ควรแจ้งให้ทราบ หรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน และของคู่สมรสภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่งและวันพ้นจากตำแหน่ง ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนและคู่สมรสกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งภายใน กำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ร้องได้ตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินน้อยกว่า ที่ตนเองมีอยู่จริงจำนวนมาก และผู้ถูกร้องได้แจ้งว่าทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรส (นางนวลเพ็ญ ภัทรเลาะห์) ไม่มี แต่ความจริงคู่สมรสของผู้ถูกร้องมีทรัพย์สินจำนวนมากนั้น ศาลรัฐธรรมนูญ ได้เคยมีคำวินิจฉัยว่า คำว่า “จงใจ” หมายถึง เจตนาธรรมดาที่พิจารณาเพียงว่า ผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองรู้หรือควรรู้ว่ามีทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวอยู่หรือไม่ เพียงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รู้สำนึกในการกระทำไม่ต้องมีเจตนาพิเศษแต่อย่างใด ตามนัยแห่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๑/๒๕๔๓ คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๔๔ และคำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๔๔ ผู้ถูกร้องได้ยกข้อต่อสู้ต่าง ๆ คือ ผู้ถูกร้องเป็นนักธุรกิจที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบธุรกิจและมีทรัพย์สินจำนวนมาก จึงมี ข้อจำกัดทางด้านหน้าที่การงานและเงื่อนไขที่จะต้องยื่นภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รัฐธรรมนูญ ใช้บังคับและเป็นครั้งแรกที่กฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ประกอบกับผู้ถูกร้องไม่เคยรับราชการมาก่อนไม่เข้าใจถึงทางปฏิบัติที่มีอยู่ คงเข้าใจโดยสุจริตใจ แต่เพียงว่าทรัพย์สินที่ผู้ถูกร้องมีเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยสุจริตจากการประกอบธุรกิจ ผู้ถูกร้องจึงมิได้ ลงมือทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยตนเอง แต่ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้อง ดำเนินการรวบรวมรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรอรายการแล้วนำมาให้ผู้ถูกร้องลงชื่อ โดยผู้ถูกร้อง มิได้ตรวจสอบรายละเอียด เพราะเชื่อว่าถูกต้องครบถ้วนแล้ว พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องเป็นนักธุรกิจ ผู้ประสบความสำเร็จและประกอบธุรกิจของตนด้วยสัมมาอาชีพตลอดมา ผู้ถูกร้องจึงควรรู้ว่าตนเอง มีทรัพย์สินมากไม่ต่ำกว่าหนึ่งพันล้านบาทถึงสองพันล้านบาท การที่ผู้ถูกร้องให้บุคคลอื่น (เลขานุการ) เป็นผู้รวบรวมทรัพย์สินของผู้ถูกร้องและกรอกบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ก็ตาม ผู้ถูกร้อง ต้องอ่าน ตรวจสอบ และลงชื่อในบัญชี ฯ ดังกล่าวด้วยความรอบคอบและระมัดระวังยิ่งวิญญูชน พึงปฏิบัติในการตรวจพิจารณาลงนามในเอกสารสำคัญแล้ว ผู้ถูกร้องน่าจะทราบดีว่าบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้นไม่ถูกต้องอย่างแน่นอนเพราะทรัพย์สินของ ผู้ถูกร้องได้ขาดไปจำนวนมาก เนื่องจากผู้ถูกร้องมีทรัพย์สินที่เป็นตัวเงินทั้งหมดประมาณสองพันล้านบาท แต่ยื่นบัญชี ฯ ว่ามีทรัพย์สินประมาณแปดสิบล้านบาท และผู้ถูกร้องมีทรัพย์สินที่เป็นที่ดินมีมูลค่า ประมาณสองร้อยกว่าล้านบาท แต่ยื่นบัญชี ฯ ว่ามีที่ดินเพียงหนึ่งร้อยล้านบาทเท่านั้น ข้ออ้างของ

ผู้ถูกร้องว่า ผู้ถูกร้องมีทรัพย์สินมากจนไม่ทราบว่ามีอยู่เท่าใดและผู้ถูกร้องแจ้งบัญชีรายการแสดงทรัพย์สินโดยมิได้ตรวจสอบรายละเอียด เพราะเชื่อว่าได้แจ้งครบถ้วนถูกต้องแล้ว จึงไม่มีน้ำหนักรับฟังว่าเป็นความจริงดังผู้ถูกร้องอ้าง

ผู้ถูกร้องต่อสู้คดีว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมต่อผู้ร้องรวมสองครั้ง ปรากฏหลักฐานตามหนังสือลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๔ และลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๔ ผู้ร้องได้อาศัยข้อเท็จจริงของผู้ถูกร้องที่ยื่นบัญชีฯ เพิ่มเติมดังกล่าวมากล่าวหาผู้ถูกร้องเองนั้น เห็นว่า ผู้ร้องได้ดำเนินการกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินของผู้ถูกร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ และผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินเพิ่มเติมภายหลังที่ได้ยื่นบัญชีฯ ครั้งแรกสามปีเศษและภายหลังยื่นบัญชีครั้งที่สองถึงหนึ่งปีเศษ ดังนั้น ผู้ร้องได้ตรวจพบว่าผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินถูกต้องแล้ว เหตุผลของผู้ถูกร้องจึงฟังไม่ได้ตามที่ผู้ถูกร้องต่อสู้ไว้

ส่วนที่ผู้ถูกร้องต่อสู้เรื่องไม่ได้แจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สินของกลุ่มสมรสโดยแจ้งว่ากลุ่มสมรสไม่มีทรัพย์สินและหนี้สินในบัญชีฯ ที่ยื่นสองครั้งนั้น เห็นว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินของกลุ่มสมรสเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๔ ว่า กลุ่มสมรสมีทรัพย์สินรวมมูลค่า ๗๔,๒๐๒,๗๔๔.๖๕ บาท แต่เป็นการยื่นเกินกำหนดสามปีเศษและหนึ่งปีเศษ อันถือได้ว่าเกินกำหนดเวลาที่ต้องยื่นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ ข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องไม่มีน้ำหนักรับฟังเช่นกัน สรุปแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ส่วนของกลุ่มสมรสด้วยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ อันเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่ง

นายมงคล สระฐาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ